

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 957/2023
26.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Пајовић, адвокат из ..., против туженог ББ – Амбасада ББ у Београду, чији је пуномоћник Зоран Радовић, адвокат из ..., ради утврђења, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3852/21 од 25.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 26.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3852/21 од 25.02.2022. године у ставовима другом и трећем изреке.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1986/16 од 23.03.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе учињено у поднеску од 18.10.2018. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и тужена обавезана да на име тужиле изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за период од 15.10.2009. године до 31.07.2015. године, у укупном износу од 1.391.786,81 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено утврђење да је тужила била непрекидно у радном односу код туженог у периоду од 15.10.2009. године до 31.07.2015. године. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужила тражила обавезивање тужене да је врати на радно место ВКВ ... са свим правима и обавезама из радног односа. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужила тражила обавезивање туженог да јој на име неисплаћеног регреса за 2012, 2013. и 2014. годину исплати износ од 1.500 евра, те на име накнаде штете због неискоришћеног годишњег одмора у 2015. години износ од 550 евра, што укупно чини 2.050 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе до исплате. Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужила тражила да се тужени обавезе да јој надокнади штету у висини изгубљене зараде за период од 01.08.2015. године до 29.02.2016. године, у укупном износу од 3.850 евра у динарској

противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе. Ставом седмим изреке, тужила је обавезана да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 414.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом осмим изреке, тужила је ослобођена плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3852/21 од 25.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђено решење садржано у ставу првом изреке првостепене пресуде. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу трећем изреке и тужба у делу којим је тужила тражила да се утврди да је била у радном односу код туженог у периоду од 15.10.2009. године до 31.07.2015. године одбачена као неблаговремена. Ставом трећим изреке, одбијена је жалба тужила и потврђена првостепена пресуда у делу ставова четвртог, петог и шестог изреке. Ставом четвртим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу седмом изреке и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу ставова другог и трећег изреке, тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду донету у другом степену у побијаном делу у складу са члановима 441. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20) и оценио да ревизија није основана.

У поступку доношења пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, нити овај суд налази пропусте у поступању који би представљали повреду поступка од стране другостепеног суда.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је фактички обављала послове ... за потребе амбасадора у Резиденцији ББ у Београду, које радно место није било систематизовано код туженог. Везано за овај рад, између странака је закључен уговор о пружању услуга генералног чишћења простора резиденције, припадајућег намештаја и опреме на одређеној адреси, за месечну накнаду од 500 евра, за временски период од 01.01.2014. године до 31.12.2014. године. Овим уговором предвиђена је за случај евентуалног спора јурисдикција и надлежност судова Републике Србије. Од стране отправника послова Амбасаде, тужила је обавештена да ће послове обављати до доласка новог амбасадора, што је и реализовано тако што јој је дана 31.07.2015. године саопштено да више неће радити. За време обављања рада тужили је исплаћиван једино уговорени износ од 500 евра месечно. Запослени у Амбасади су поред зараде и доприноса за обавезно социјално осигурање остваривали и право на регрес за коришћење годишњег одмора.

Другостепени суд је укинуо првостепену пресуду у делу захтева за утврђење постојања радног односа који је постављен поднеском од 20.02.2017. године, те тужбу одбацио из разлога што је фактички рад престао 31.07.2015. године, а тужила у преклузивном року од 60 дана из члана 195. Закона о раду није затражила судску

заштиту. Нижестепени судови су одбили тужбени захтев у делу за враћање на рад и за исплату накнаде штете у висини зараде за период од 01.08.2015. године до 29.02.2016. године, налазећи да би ово биле последице незаконитог престанка радног односа по члану 191. Закона о раду, што у конкретном случају није испуњено. Тужбени захтев у делу за исплату регреса за 2012, 2013. и 2014. годину, односно накнаду штете због неисплаћеног регреса за 2015. годину, судови су одбили с позивом на члан 118. Закона о раду, налазећи да у закљученом уговору међу странкама не постоји одредба која би јој давала право на ово примање, нити је она доказала висину накнаде коју тражи за 2015. годину.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је тужбу у делу за утврђење радног односа одбацио, а у преосталом делу одлучио да је тужбени захтев неоснован.

Наводима ревизије тужила не доводи у сумњу правилност утврђења одлучних чињеница да осим за период 01.01.2014. године до 31.12.2014. године она није имала регулисан радно-правни однос успостављен фактичким радом у амбасади туженог у Београду, нити да је све време она обављала послове ..., које радно место актом о систематизацији радних места туженог није предвиђено. Стога, када је тужила имала сазнања под којим условима се радно ангажује, да тужени на основу својих општих аката нема правну могућност да са њом заснује радни однос, те када јој је предочено да ће јој радно ангажовање престати након доласка новог амбасадора, не могу се прихватити наводи ревизије да су испуњени услови за преображај рада тужиле у радни однос. Осим тога, тужила је након истека законског рока од 60 дана поднела захтев за утврђење постојања радног односа, па је другостепеном пресудом њена пасивност правилно санкционисана у складу са чланом 391. став 2. ЗПП. Пошто не постоји радни однос тужиле, правилно је одбијен тужбени захтев за чинидбу и исплату као предвиђеним последицама незаконитог престанка радног односа по члану 191. Закона о раду, односно за исплату регреса као права из радног односа по члану 118. став 2. тачка б. истог закона.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић